

TERVEK - UTÓPIÁK

Egy szabadnapom 1940-ben

Írta: Molnár Jenő
Reggel fél 8—9 óra

*B*ekapom a reggeli pasztillámot és a kellő számú kalóriák birtokában átfutom a „Sajtó-Extrakt” első kiadását, amely huszonegy helyi és több mini ezét külföldi napilap híreit és cikkeit ismerteti egy-két sorban. Egy helyen azt olvasom, hogy Párizsban ma dél előtt tíz óraker nyílik meg a Óceánalatti Államok világkiállítása. Megnézem az órát: 8 óra 35 perc, megnézem a repülő-menetrendet: kilenckor indul a párizsi aéro-expressz. Nagyszerű! Gyorsan pakkolok. Ozsonna-, ebéd- és vacsorapasztillákat teszek a mellényzsebembe, főszerbelem magam rádió-elhárító készülékkel, ami nem nagyobb két vattába göngyölt babszemnél, a könyvtárámból két cédulát húzok ki, az egyikre Victor Hugó „Nyomorultak”-jának, a másikra Shakespeare angol királytragédiáinak bő kivonata van nyomtatva és miután így elegendő olvasmánnyal láttam el magam, megnyomok egy villanygombot. Ez a jeladás a VRT-nek (Városi Repülő-Társaság) szól, hogy a legközelebbi állomásról kis repülőtaxit indítson útnak. Két perc múlva az ablakom kiugró párkányára épített megállóhelyre leereszkedik a kis repülőtaxi. „A nyugati repülőpályaudvarra!” — mondom és öt perc múlva simán földet

érünk. A párizsi aero-expressz indulásáig húsz egész percem van. Bosszankodom, hogy így fecserlem az időt s éppen kapóra jön, mikor egy uccai árus elem áll és Tokiót kínálja. „Mi van off?” — kérdezem. — „Nagy földrengés” — mondja és már a kezembe nyom egy távolbalátót. Lefizetem az ötven fillért, visszavonulok a várócsarnokba, fölteszem az üveget, a fejem fölött kigyullad egy színes lámpa és nézem a tokiói földrengést. Határozottan mulatságos. Úgy omlanak össze a külvárosi házak, mint a kártyavárak. De hiszen papírból is vannak, öt perc múlva már unalmasnak találok, pedig az árus a rádiót is beállította. Hallom az összedülő házak recsegését, a pánik zivajját, a kivonuló katonák lépteinek döngését . . . Elég volt. „Nincs valami más?” — kérdezem az árustól — „Parancsolja talán a jéghegyeket, — ajánlja mosolyogva, — most van a legnagyobb zajlás.” Leszurkolok még ötven fillért és egy pillanat múlva az úszó jéghegyek dermesztő óceáni színjátékában gyönyörködöm. Ez érdekelt. Tíz percig néztem. A párizsi expressz kalauza beszállást jelez. Elfoglalom a helyemet. Kilenc óra. Startolunk.

D. e. 9—10 óra

Egy szőke amerikai nő a szomszédom. Panaszkodik, hogy Európában milyen szörnyűek a forgalmi viszonyok, ő például két óra alatt tette meg a newyork—párizsi utat és most, ezen a hitvány budapest—párizsi vicinálison egy teljes órát kell kuksolnia. „Minden kisvárosban megáll ez az öreg propeller” — mérgelődött. — „Dehogy, — mondtam — csak Bécsben, Münchenben és Strassburgban.” — Mire azt felelte: „Na látja! Hát nincs igazam?” Szégyenkezve elhallgattam. Képzem, mi lehet akkor a véleménye Budapestről! De csakhamar kiderült, hogy Budapesttel nagyon szimpatizál. Tudniillik különféle múzeumi tanulmányok végett jött Budapestre és nagyon meg volt lepődve, mikor az uccán eleven lovakat talált. Másutt csak csontvázakat mutogatnak a múzeumokban. Az is tetszett neki, hogy a cigányok, akiknek zenéjét csak rádión keresztül ismerte, csakugyan bababőrűek. Eddig azt hitte, hogy

hivatáson zenészeket maszkíroznak ki cigányoknak, — a telehorján tudniillik nem volt képes megállapítani, hogy természetes-e a színük, vagy pedig ki vannak festve. Alig fejeztük be ezt a témát, már Münchent is elhagytuk. Itt két német professzor szállt fel, akik nagyon megörültek, amikor paprikás-pasztillákkal kínáltam meg őket. Ők viszont szilvapudding-pasztillákkal kedveskedtek, de én valami atavisztikus ösztönnel (még anyám mesélt undorodva róla), udvariasan elutasítottam. Nagyon jó hasznát vettem a rádió-elhárító készüléknek, mert egész úton üldözték hallószerveimet a világ rádió-állomásainak hangversenyei. Tíz óraker leszálltam Párizsban.

D. e. 10—11 óra

A hotel portása megkérdezte, hogy nő vagyok-e, mert ez esetben olyan szobát bocsát rendelkezésemre, amely telehor-elhárító készülékkel van felszerelve. Legutóbb ugyanis — mondta — az történt, hogy egy clevelandi asszony válópőrt indított a férje ellen, aki ebben a hotelben volt megszállva és nem volt eléggé óvatos, ennélfogva a felesége meglátta a telehorján, hogy nem egyedül lakik a szobájában. A szálló jó hírnevének érdekében arra kért, hogy amennyiben kellemes szándékaim vannak, okvetlen telehormentes szobát vegyek ki. Mindössze tíz frankkal kerül többre. Tekintettel arra, hogy nőtlen vagyok ugyan, de Budapesten barátnőm van, — ez pedig a súlyosabb eset — elfogadtam az ajánlatot. A szoba, amelyet kaptam, teljesen üres volt, ellenben a falakon mindenféle felírásokat láttam és minden felírás alatt egy villanygomb volt. Az egyik gomb) mosdótál, amely a falból ugrott ki, a másik gomb: äivany, a harmadik: ágy, a negyedik: geftszaha.^ leány, vacuummal a kezében. És a pesti hotelekben még mindig eleven szobalányokkal kísérleteznek! Mennyivel praktikusabb és — tegyük hozzá — erkölcsösebb ez a bűnösnek mondott Párizs!

D. e. fél 12

Az Óceánalatti Államok világhiállítására közönséges svindli. Hogy azokban az országokban is volt drómélküli

telefon, táviró, rádió, repülőgép, tengeralattjáró, távolbalátás, beszélőfilm!... Ugyan, ki hiszi ezt el az óceánok fenekét kutató tudósoknak? Feneketlen ostobaság! Én sokkal valószínűbbnek tartom, hogy abban az időben — húsz-harmincezer évvel ezelőtt — sokkal boldogabbak voltak az emberek. Es mi bizonyítja, hogy drótnélküli távolbahallás és távolbalátás volt? Talán az, hogy az ásatások közben nem találtak drótot. Nahát!

D. e. 11-1

Gyorsan végeztem. Elég volt a kiállításból. AHogy hazarepültem, egy villanyújságon a buenosayresi futball-mérkőzés hírért olvasom. Délután öt óraker lesz a meccs a KFC (Kínai Ferencvárosi Club) és a BUFC (Buenosayresi Futball-Club) közt. Megnézem a menetrendet. Délben egykor indul a Transzatlantikai Aero-expressz. Bosszant, hogy négy óráig tart az út, mert így a meccs elejéről lemaradok. A hotelban valaki lebeszél az útról. „Nézze csak, — mondta — érdemes azért a pár rügásért Buenosba menni? Tudok önnek egy jobb mulatságot. Mukdenben délután tizenegy ellenforradalmárt akasztanak fel. Velem jön?” Irtózáttal utasítottam el az ötletet. S minthogy indulásig még két óráam volt, a hotelportás körutazást csinált velem Párizsban. Ez úgy történt, hogy beültetett egy kényelmes karosszékebe és Párizs elkezdett forogni körülöttem. Mennyivel praktikusabb ez, — gondoltam — min az az ostoba régi eljárás, hogy az idegent kocsiba ültették és ő forgott a város körül. Egy óraker a Transzatlantik-expresszbe szálltam.

D. u. 1—3

Megérkeztem Buenos-Ayrésbe. Rohanok a futballpályára.

D. U. 5—fél 7

Óriási! A kínaiak 3: 0-ra verték a buenosiakat. Ezért érdemes volt. Megyek vissza Budapestre. Éjfélkor még ott találok a fiúkat a Gól-kávéházban. Micsoda hecc lesz, ha elmesélem a KFC—BUFC-meccset!...